

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Iechyd Cyhoeddus
Cymru
Public Health
Wales

Rhif Cyfeirnod: ICC77 TP01
Rhif y Fersiwn: 2
Dyddiad yr adolygiad nesaf:
Rhagfyr 2026

GWEITHDREFN RHEOLI OFFER MINIOG YN DDIOGEL

Cyflwyniad a Nod

Mae staff Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n ymwneud ag ymarfer clinigol yn wynebu risg bosibl o anaf o ganlyniad i amlygiad i waed a hylifau'r corff. Mae'r ddogfen weithdrefn hon yn amlinellu'r broses safonol ar gyfer atal anafiadau amlygiad drwy ddiogelwch offer miniog. Mae'n rhoi canllawiau i bawb sy'n ymwneud â darparu gofal a dylid ei mabwysiadu, ar gyfer arferion a gweithdrefnau atal a rheoli heintiau. Fe'i hategir gan y polisi ategol a 'Gweithdrefn Anafiadau Offer Miniog ac Amlygiad'.

Mae gan gyflogwyr gofal iechyd, eu contractwyr a chyflogeion rwymedigaethau cyfreithiol o dan y Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Miniog mewn Gofal Iechyd) 2013 (Rheoliadau Offer Miniog). Mae'n ofynnol i'r holl gyflogwyr sicrhau yr eir i'r afael yn ddigonol â risgiau o anafiadau offer miniog a bod mesurau rheoli priodol ar waith.

Polisiâu, Gweithdrefnau a Dogfennau Rheoli Ysgrifenedig Cysylltiedig

[Mae'r holl bolisiâu a gweithdrefnau corfforaethol ar gael ar wefan Iechyd Cyhoeddus Cymru](#)

- Ar dudalen Polisiâu Llywodraethu Clinigol a Rheoli Heintiau ar y fewnwyd ([Polisiâu Llywodraethu Clinigol a Rheoli Heintiau \(gig.cymru\)](#)):
 - Polisi Offer Miniog ac Anafiadau Amlygiad a Rheoli Offer Miniog yn Ddiogel
 - Gweithdrefn Anafiadau Offer Miniog ac Amlygiad
 - Polisi Atal a Rheoli Heintiau
 - Llawlyfr Cenedlaethol Atal a Rheoli Heintiau [NIPCM - Iechyd Cyhoeddus Cymru \(gig.cymru\)](#)
 - Canllawiau ar reoli anafiadau brathiadau dynol <https://phw.nhs.wales/services-and-teams/harp/infection-prevention-and-control/guidance/accordians/docs/guidance-for-the-management-of-human-bite-injuries-in-wales-2019-welsh-version/>
- Ar y dudalen Polisiâu Rheoli Risgiau, Iechyd a Diogelwch ac Ystadau ar y fewnwyd ([Polisiâu Rheoli Risgiau, Iechyd a Diogelwch ac Ystadau - Iechyd Cyhoeddus Cymru \(gig.cymru\)](#))::
- Polisi a Gweithdrefn Adrodd am Ddigwyddiadau
 - Polisi Cyfarpar Diogelu Personol
 - Polisi Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd
- Canllawiau Iechyd a Diogelwch yr Adran Microbioleg

[http://nww2.nphs.wales.nhs.uk:8080/QualityManagementDocs.nsf/1f8687d8da97650980256fa30051b0be/80257235003e6975802573d000686e05/\\$FILE/MDHS005%20health%20and%20Safety.\(F\)doc.doc?open&date=14-11-2019.1231](http://nww2.nphs.wales.nhs.uk:8080/QualityManagementDocs.nsf/1f8687d8da97650980256fa30051b0be/80257235003e6975802573d000686e05/$FILE/MDHS005%20health%20and%20Safety.(F)doc.doc?open&date=14-11-2019.1231)

Mae'r ddeddfwriaeth berthnasol a dogfennau cysylltiedig wedi'u rhestru yn y Polisi Offer Miniog cyffredinol.

Cwmpas

Pob aelod o staff a gyflogir gan Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n gweithio ar neu mewn lleoliadau clinigol (gan gynnwys y rhai ar gontractau anrhydeddus neu dros dro, a chontractwyr ar y safle).

Bydd gan staff labordai Drefniadau Gweithredu Safonol ychwanegol sy'n nodi sut i ymdrin â deunydd biolegol wedi'i ledaenu a'r offer cysylltiedig, y dylid eu defnyddio ar y cyd â'r weithdrefn hon.

Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb ac Iechyd	Mae Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb, y Gymraeg ac Iechyd wedi'i gwblhau a gellir ei weld ar dudalennau gwe'r polisi.
Cymeradwywyd gan	Tîm Arweinyddiaeth
Dyddiad Cymeradwyo	08/12/2023
Dyddiad Adolygu	08/12/2026
Dyddiad Cyhoeddi:	Ionawr 2024
Cyfarwyddwr Gweithredol Atebol/Cyfarwyddwr	Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd
Awdur	Nyrs Arwain ar gyfer Atal a Rheoli Heintiau (Corfforaethol)

Ymwadiad

Os yw dyddiad adolygu'r ddogfen hon wedi mynd heibio, sicrhewch mai'r fersiwn rydych yn ei defnyddio yw'r un ddiweddaraf, naill ai drwy gysylltu ag awdur y ddogfen neu [Uned Fusnes y Bwrdd](#).

Mae hon yn ddogfen reoledig. Cedwir y prif gopi gan Uned Fusnes y Bwrdd.

Er bod y gellir argraffu'r ddogfen hon, y fersiwn electronig a bostiwyd ar y rhynggrwyd yw'r prif gopi. Nid yw copïau wedi'u hargraffu o'r ddogfen hon yn rheoledig. **Ni** ddylid cadw'r ddogfen hon ar yriannau lleol na rhwydwaith, ond dylai bob amser gael ei chyrchu o'r [rhynggrwyd](#).

Crynodeb o adolygiadau/diwygiadau				
Rhif y fersiwn	Dyddiad yr Adolygiad	Dyddiad Cymeradwyo	Dyddiad cyhoeddi	Crynodeb o'r Diwygiadau
2	13.06.23	08.12.23	Ionawr 2024	Gweithdrefn rheoli offer miniog yn ddiogel wedi'i chymryd allan o'r Weithdrefn Anafiadau Amlygiad (gan gynnwys anafiadau ffon nodwydd) a Defnydd Diogel o Offer Miniog a'i rhoi mewn dogfen weithdrefn ar wahân. Dolenni a chynnwys wedi'u diweddarau.
1	14.04.21	14.04.24	04.2021	Yn wreiddiol roedd yn rhan o'r Weithdrefn Anafiadau Amlygiad a Rheoli Offer Miniog yn Ddiogel

Cynnwys

1	Cyflwyniad	6
2	Diffiniadau.....	6
2	Rolau a chyfrifoldebau	7
3	Gweithdrefn/Proses/Protocol	10
4	Atodiadau	16

1 Cyflwyniad

Mae staff Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n ymwneud ag ymarfer clinigol yn wynebu risg bosibl o anaf o ganlyniad i amlygiad i waed a hylifau'r corff. Mae'r ddogfen weithdrefn hon yn amlinellu'r broses safonol ar gyfer atal anafiadau amlygiad drwy ddiogelwch offer miniog. Mae'n rhoi canllawiau i bawb sy'n ymwneud â darparu gofal a dylid ei mabwysiadu, ar gyfer arferion a gweithdrefnau atal a rheoli heintiau. Fe'i hategir gan y polisi ategol a 'Gweithdrefn Anafiadau Offer Miniog ac Amlygiad'.

Mae gan gyflogwyr gofal iechyd, eu contractwyr a chyflogeion rwymedigaethau cyfreithiol o dan y Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Miniog mewn Gofal Iechyd) 2013 (Rheoliadau Offer Miniog). Mae'n ofynnol i'r holl gyflogwyr sicrhau yr eir i'r afael yn ddigonol â risgiau o anafiadau offer miniog a bod mesurau rheoli priodol ar waith.

2 Diffiniadau

Mae 'offer miniog' yn cynnwys nodwyddau, chwistrellau sydd â nodwyddau, llafnau fflaim, ffleimiau a llafnau raseli, darnau o ddannedd neu esgyrn ac unrhyw eitem arall a all achosi rhwygiad neu glwyfau tyllu yn y lleoliad clinigol. Mae ffiolau a sleidiau toredig sydd â chyfryngau heintus neu waed dynol yn cael eu hystyried yn offer miniog hefyd.

Anafiadau offer miniog neu amlygiad yw lle gallai gwaed/hylif corff un person gael mynediad i gorff person arall, fel:

- Anaf tyllu neu 'offer miniog', er enghraifft gydag offeryn neu nodwydd wedi'u defnyddio
- Gollyngiad o waed neu hylif y corff ar groen wedi'i niweidio, e.e. crafiad, toriad, brech, llosgiad
- Sblash o waed neu hylif y corff ac ôl gwaed arno ar arwynebau mwcosaidd ac i mewn i'r llygad, y geg neu'r trwyn
- Unrhyw frathiad sy'n cynnwys toriad yn y croen a phresenoldeb gwaed.

Cyfeirir yn aml at anafiadau offer miniog fel anafiadau ffon nodwydd neu anafiadau/digwyddiadau brechu. Bydd dogfennau polisi a gweithdrefn Iechyd Cyhoeddus Cymru sy'n ymwneud â rheoli offer miniog ac anafiadau offer miniog yn cyfeirio at yr holl anafiadau offer miniog ac anafiadau sblash fel anafiadau offer miniog neu amlygiad.

Mae 'offer miniog mwy diogel' yn golygu offer miniog meddygol sydd wedi'i gynllunio a'i adeiladu i ymgorffori nodwedd neu

fecanwaith sy'n atal neu'n lleihau'r risg o anaf damweiniol yn sgil torri neu bigo'r croen. Gellir gweithredu dyfeisiau diogelwch yn oddefol neu â llaw a rhaid i staff sy'n defnyddio dyfeisiau diogelwch gael eu hyfforddi yn ôl eu gweithrediad a'u MIFU neu maent yn peri risg uwch o anaf.

Mae'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch yn cyfarwyddo gwasanaethau gofal iechyd i ddefnyddio dyfeisiau sydd wedi'u cynllunio ar gyfer diogelwch i leihau anaf ffon nodwydd a'r risgiau i weithwyr o ddal Feirws a Gludir yn y Gwaed (BBV).

2 Rolau a chyfrifoldebau

Mae'r adran hon yn amlinellu'r rolau a'r cyfrifoldebau ar gyfer:

- Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd
- Cyfarwyddwyr Gweithredol
- Arweinwyr Clinigol
- Rheolwyr Llinell/Adrannol
- Staff sy'n gyfrifol am gaffael offer miniog
- Yr Adran Dysgu, Addysg a Datblygu
- Yr Adran Iechyd a Diogelwch
- Yr Adran Iechyd Galwedigaethol
- Nyrs Arwain at gyfer Atal a Rheoli Heintiau (Corfforaethol)
- Cyflogaion

Amlinellwch ddyletswyddau penodol unigolion a grwpiau wrth gyflawni'r ddogfen weithdrefn/rheolaeth ysgrifenedig. Er enghraifft:

Mae gan y Prif Swyddog Gweithredol gyfrifoldeb cyffredinol am sicrhau bod polisïau a gweithdrefnau yn eu lle ac yn cael eu dilyn.

2.1 Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Proffesiynol Perthynol i Iechyd

Mae'r **Cyfarwyddwr Gweithredol Ansawdd, Nyrsio a Gweithwyr Iechyd Proffesiynol Perthynol** yn gyfrifol am sicrhau:

- Bod y weithdrefn hon yn cael ei lledaenu'n briodol ar draws y sefydliad.
- Bod y dull ddarparu offer miniog mwy diogel yn systematig ac yn briodol.

2.2 Cyfarwyddwyr Gweithredol:

Rhaid iddynt sicrhau bod y weithdrefn hon yn cael ei dilyn ym mhob maes o dan eu rheolaeth, a sicrhau bod adnoddau digonol ar gael i roi'r weithdrefn hon ar waith yn effeithiol.

2.3 Arweinwyr Clinigol

Mae'r defnydd o offer miniog nad ydynt yn fwy diogel dim ond yn cael ei ganiatáu os nad oes offer miniog mwy diogel ar gael, neu os yw asesiad risg yn dangos bod rheswm clinigol clir pam na ellir defnyddio offer miniog mwy diogel.

Lle nad oes offer miniog mwy diogel yn cael ei ddefnyddio, mae'r Arweinwyr Clinigol ar gyfer pob gwasanaeth/adran sgrinio yn gyfrifol am sicrhau bod asesiad risg wedi'i gynnal a'i rannu â'r Nyrs Arweiniol ar gyfer Atal a Rheoli Heintiau a'r rheolwr iechyd a diogelwch priodol, a bod yr asesiadau risg hyn yn cael eu hadolygu'n flynyddol a'u diweddarau yn ôl yr angen.

2.4 Rheolwyr Llinell/Adrannol

Bydd y Rheolwr Llinell yn gyfrifol am sicrhau bod asesiad risg 'offer miniog mwy diogel' yn cael ei gynnal lle bynnag y bydd gweithgarwch clinigol yn cynnwys y defnydd o offer miniog ac yn cael ei rannu â'r Nyrs Arweiniol ar gyfer Atal a Rheoli Heintiau a'r rheolwr Iechyd a Diogelwch priodol.

Dylai hyn gynnwys dewis offer a lleoli cynwysyddion offer miniog yn ddiogel yn ogystal â sicrhau eu bod yn cael eu cydosod a'u gwaredu'n gywir.

Bydd rheolwr llinell yn ymchwilio i amgylchiadau ac achosion unrhyw ddigwyddiadau ac yn cymryd y camau sy'n ofynnol i'w hatal rhag digwydd eto, gan sicrhau bod asesiad risg yn cael ei gynnal ac yna bod systemau gwaith diogel yn cael eu dyfeisio/diweddarau a'u gweithredu yn eu maes.

2.5 Mae staff sy'n gyfrifol am gaffael offer miniog yn gyfrifol am sicrhau bod:

- Offer miniog addas wedi'u cynllunio ar gyfer diogelwch yn cael eu caffael.
- Tynnu offer miniog nad ydynt yn ddiogel o'r gwasanaeth a'u gwaredu'n ddiogel lle mae dewisiadau eraill priodol wedi'u nodi.
- Dulliau yn eu lle i sicrhau nad yw offer miniog nad yw'n ddiogel yn cael ei gaffael, lle mae dewisiadau eraill mwy diogel y cytunwyd arnynt.
- Cofnodion defnydd, yn ôl adran, o offer miniog diogel ac offer miniog nad yw'n ddiogel yn cael eu cynnal a'u darparu i'r Rheolwr Iechyd a Diogelwch priodol.

2.6 Bydd Tîm Dysgu a Datblygu Pobl a Datblygu Sefydliadol yn gyfrifol am y canlynol:

- Cadw cofnod o Hyfforddiant Gorfodol mewn hyfforddiant Rheoli ac Atal Heintiau wedi'u llywio gan Ddadansoddiadau o Anghenion Hyfforddi, i gynnwys defnyddio a gwaredu offer miniog mwy diogel, a chofnodion hyfforddiant mewn offer miniog wedi'u cynllunio ar gyfer diogelwch (lle cânt eu defnyddio).

2.7 Rheolwr Iechyd a Diogelwch

Bydd y Rheolwr Iechyd a Diogelwch priodol yn gyfrifol am y canlynol:

- Rhoi cyngor a gwybodaeth mewn perthynas â pheryglon posibl yn y gweithle.
- Cynghori ar ddulliau o asesu risg.
- Monitro ac adolygu'r weithdrefn hon a chynghori ar safbwynt Iechyd Cyhoeddus Cymru o ran cydymffurfio â'r Rheoliadau a'r Canllawiau.
- Cynghori ar ddulliau adrodd yn dilyn anafiadau amlygiad a/neu ddigwyddiadau a fu bron â digwydd gan gynnwys digwyddiadau RIDDOR (Rheoliadau Adrodd am Anafiadau, Clefydau neu Ddigwyddiadau Peryglus) adroddadwy.

2.8 Adran Iechyd Galwedigaethol

Bydd Adrannau Iechyd Galwedigaethol sydd wedi'u contractio i ddarparu gwasanaethau iechyd galwedigaethol i Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gyfrifol am y canlynol:

- Darparu rhaglen frechu briodol i'r staff hynny sydd mewn perygl o anafiadau offer miniog.
- Adolygu statws brechu cyflogeion newydd fel rhan o wiriadau cyn cyflogi i ganfod statws feirws hepatitis B.
- Darparu asesiad ôl-amlygiad a phroffylaxis ac unrhyw brofi, triniaeth a chymorth llesiant dilynol ar gyfer Feirysau a Gludir yn y Gwaed (BBV).
- Darparu a rheoli Polisi Gweithdrefn a Allai Arwain at Gysylltiad ar gyfer staff sydd â BBV.
- Mae Atodiad Un yn nodi'r adran iechyd galwedigaethol sy'n gyfrifol am bob gwasanaeth/adran yn Iechyd Cyhoeddus Cymru a manylion cyswllt.

2.9 Nyrs Arwain at gyfer Atal a Rheoli Heintiau (Corfforaethol)

bydd yn gyfrifol am y canlynol:

- Paratoi a chyflwyno'r polisi a'r gweithdrefnau ar gyfer rheoli offer miniog mwy diogel a rheoli anafiadau offer miniog ac amlygiad.
- Paratoi a chyflwyno'r Weithdrefn Rhagofalon Atal Heintiau Safonol.
- Adolygu asesiadau risg a gafwyd a goruchwylio digwyddiadau ffon nodwydd a adroddwyd

2.10 Cyflogeion

Mae gan bob cyflogai gyfrifoldeb am y canlynol:

- Bod yn ymwybodol o'r camau gweithredu angenrheidiol i'w cymryd os bydd anaf offer miniog yn unol â'r wybodaeth yn y Weithdrefn Anafiadau Offer Miniog ac Amlygiad.
- Ymgyswrtio â'r weithdrefn hon ynghylch rheoli offer miniog a gweithdrefnau/protocolau perthnasol eraill.
- Dilyn arferion gwaith diogel wrth ddefnyddio offer miniog er mwyn amddiffyn eu hunain neu eraill rhag niwed.
- Rheoli'r broses o waredu offer miniog yn ddiogel i leihau'r risg o anafiadau offer miniog fel peidio â gorlenwi blychau offer miniog.
- Sicrhau bod pob achos o anafiadau offer miniog yn cael ei adrodd yn unol â Pholisi a Gweithdrefn Cofnodi Digwyddiadau Iechyd Cyhoeddus Cymru a'u hadrodd drwy Datix.
- Ymgymryd â hyfforddiant atal a rheoli heintiau gorfodol ac yn benodol diogelwch offer miniog (defnyddio a gwaredu) a'r defnydd o ddyfeisiau wedi'u cynllunio ar gyfer diogelwch sy'n cael eu gweithredu.

3 Gweithdrefn/Proses/Protocol

3.1 Osgoi

Dylai Rheolwyr Llinell adolygu arferion i ddileu neu leihau'r defnydd diangen o offer miniog, mae hyn yn cynnwys y defnydd o ddyfeisiau heb nodwyddau a pheidio ag ailorchuddio nodwyddau.

3.2 Defnyddio Offer Miniog Mwy Diogel

Lle nad yw'n rhesymol ymarferol osgoi'r defnydd o offer miniog meddygol, rhaid defnyddio offer miniog wedi'u cynllun ar gyfer diogelwch sy'n ymgorffori mecanwaith amddiffyn lle mae'n rhesymol ymarferol gwneud hynny, e.e. ffleimiau diogelwch, nodwyddau diogelwch ac ati. Dylid ystyried y ffactorau canlynol:

- Ni ddylai'r ddyfais beryglu gofal cleifion;
- Dibynadwyedd y ddyfais;
- Dylai'r rhoddwr gofal allu cynnal rheolaeth briodol dros y weithdrefn;

- Peryglon diogelwch eraill neu ffynonellau amlygiad gwaed y gall defnyddio'r ddyfais eu cyflwyno;
- Rhwyddineb defnydd;
- A yw'r mecanwaith diogelwch yn addas ar gyfer y defnydd - h.y. os yw'r mecanwaith diogelwch (cynllun mecanwaith goddefol neu weithredol) yn hawdd i'w weithredu, mae'n fwy tebygol o gael ei ddefnyddio;
- Hyfforddi staff yn benodol ar y defnydd o'r ddyfais wedi'i chynllunio ar gyfer diogelwch a weithredwyd.

3.3 Atal ailgapio nodwyddau

Ni ddylid ailgapio nodwyddau ar ôl eu defnyddio oni bai bod asesiad risg wedi bod ailgapio yn ofynnol er mwyn atal risg.

3.4 Rhaid i staff sicrhau bod cynhwysydd diogel ar gyfer gwaredu offer miniog yn ddiogel ar gael ar adeg ei ddefnyddio a'i gydosod a'i gynnal a'i gadw yn unol â chanllawiau'r gwneuthurwr.

3.5 Rhagofalon Diogelwch wrth Ddefnyddio a Gwaredu Offer Miniog

- Dylai dyfeisiau offer miniog mwy diogel gael eu storio ar wahân i unrhyw ddyfeisiau offer miniog nad ydynt yn ddiogel yn yr ardal.
- Dylai staff sy'n ymwneud â darparu gofal ddilyn arferion diheintio dwylo a defnyddio rhagofalon safonol rheoli heintiadau (SICP) i gynnwys y defnydd o fenig a ffedogau fel y bo'n briodol ar y cyd â defnyddio a gwaredu offer miniog yn ddiogel. Ceir rhagor o wybodaeth am SICP yn y [Llawlyfr IPC Cenedlaethol](#).
- Dewiswch faint **a lliw** perthnasol y cynhwysydd offer miniog sy'n fwyaf priodol i'ch anghenion.
- Gellir dod o hyd i ganllawiau manwl yn y Weithdrefn Rheoli Gwastraff. Gweler Atodiad Dau am boster sy'n dangos pa finiau offer miniog y dylai mathau gwahanol o offer miniog fynd iddynt.
- Dylai cynwysyddion offer miniog gydymffurfio â'r UN3291 a Safon Brydeinig BS7320.
- Gwaredwch offer miniog yn uniongyrchol i gynhwysydd offer miniog yn syth ar ôl ei ddefnyddio ac ar y pwynt defnyddio.
- Peidiwch ag ailorchuddio nodwydd.
- Gwaredwch nodwydd a chwistrell fel uned gyflawn – peidiwch byth â datgysylltu uned â llaw oni bai bod asesiad risg wedi'i gwblhau.
- Peidiwch â phasio offer miniog yn uniongyrchol o law i law, na'u trosglwyddo i berson arall, gyda chyn lleied o drafod â phosibl. Dylid sicrhau cyn lleied â phosibl o drosglwyddo offer

miniog yn uniongyrchol o law i law i berson arall, gan ddefnyddio cynhwysydd fel hambwrdd tafladwy, neu y gellir ei sychu, lle bynnag y bo'n bosibl.

- Dylech bob amser gael cymorth wrth ddefnyddio offer miniog gyda defnyddwyr gwasanaethau sydd wedi drysu neu gynhyrfu.

3.6 Camau Gweithredu os bydd Offer Miniog yn cael ei Waredu'n Anghywir

Os canfyddir offer miniog wedi'i waredu/ei daflu yn anghywir e.e. mewn bag gwastraff, ar y llawr, mewn loceri cleifion ac ati.

- **Asesu'r risg:** sicrhewch fod yr ardal o amgylch yr offer miniog yn ddiogel i atal eraill rhag cael eu hamlygu neu eu hanafu.
- **Hysbysu'r rheolwr:** rhaid i staff hysbysu'r person sy'n gyfrifol am yr ardal/adran a'r rheolwr/goruchwyliwr (os yw'n wahanol).
- **Tynnu a gwaredu'n ddiogel:** ni ddylid codi'r eitem â llaw, defnyddiwch gyfarpar diogelu personol a dyfais eilaidd i adfer yr eitem(au) e.e. rhaw lwch a brwsh neu efeiliau. Ni ddylai staff anghlinigol a'r rhai nad ydynt yn trafod nac yn defnyddio offer miniog yn rheolaidd ymgymryd â'r rhain eu hunain e.e. staff clercol, glanhau neu arlwyio.
- **Cwblhau adroddiad digwyddiad e-Datix:** dylid cynnwys manylion am yr union leoliad a sut y cafodd yr eitem ei darganfod. Rhaid i'r rheolwr/goruchwyliwr staff ymchwilio i sut roedd y digwyddiad wedi digwydd, y ffynhonnell bosibl, y staff dan sylw a rhesymau posibl dros y camgymeriad a chynnwys y rheolwr adrannol yn yr ymchwiliad (os yw'n wahanol). Rhaid nodi anghenion hyfforddi fel rhan o grynodedb yr ymchwiliad.
- **Rheoli staff cysylltiedig:** Dylai unrhyw aelod o staff y canfyddir ei fod wedi gwaredu offer miniog yn amhriodol gael ei gyfweld gan ei reolwr er mwyn canfod yr amgylchiadau ac unrhyw faterion cymhwysedd y gallai fod angen mynd i'r afael â nhw.

3.7 Cynhwysydd Offer Miniog

Rhaid i'r holl staff sicrhau:

- Bod ganddynt y bin cod lliw cywir.
- Bod cynwysyddion wedi'u cydosod yn gywir ac yn ddiogel (dilynwch gyfarwyddiadau'r gwneuthurwr).
-
- Bod y label wedi'i gwblhau'n llawn i nodi'r dyddiad cydosod - mae hyn hefyd yn nodi'r ffynhonnell ac yn galluogi trywydd archwilio. Dylid ei lofnodi a'i ddyddio wrth ei gydosod ac ar gau'n derfynol

- Pan nad ydynt yn cael eu defnyddio (rhwng sesiynau triniaeth), dylid storio cynwysyddion gyda'r caead yn y safle 'wedi cau dros dro' i atal gollyngiad offer miniog os yw'r cynhwysydd yn cael ei fwrw drosodd.
- Gwaredwch y cynhwysydd pan fydd yn dri chwarter llawn (a ddangosir gan "linell llenwi" ar bob cynhwysydd), sicrhewch ei fod wedi'i gau a'i gloi'n ddiogel a bod y label wedi'i lenwi'n llawn. Ni ddylid byth gosod biniau offer miniog mewn unrhyw fagiau gwastraff na biniau gwastraff ar wahân i'r rhai sydd wedi'u dynodi ar gyfer casglu cynwysyddion offer miniog anhyblyg llawn cyn eu hanfon i'w gwaredu.
- Sicrhewch nad oes hylif o unrhyw fath yn cael ei ryddhau i fagiau na chynwysyddion (gellir gosod pad neu bapur amsugol yn y sylfaen wrth gydrosod i atal gollyngiadau).
- Sicrhewch nad yw cynwysyddion yn cael eu storio ar y llawr.
- Dylech osgoi defnydd hirfaith o gynwysyddion offer miniog - yr uchafswm cyfnod defnydd yw tri mis.
- Dylech bob amser eu storio mewn ardal ddiogel ddynodedig h.y. mewn ardal dan glo.
- Ni ddylid byth gosod cynwysyddion mewn coridorau neu ardaloedd sydd â mynediad i'r cyhoedd oni bai bod asesiad risg penodol yn nodi'r angen.
- Dylai cynwysyddion offer miniog sy'n cael eu defnyddio mewn sawl safle a'u defnyddio gan dimau cymunedol gael y mecanwaith cau caead dros dro yn ei le wrth deithio.
- Rhaid eu storio mewn cynhwysydd plastig â chaead arno wrth eu cludo er mwyn atal y cynnwys rhag dianc os bydd damwain gyda difrod i'r caead neu'r blwch offer miniog.
- Lle bynnag y bo'n bosibl pan na fydd cynhwysydd offer miniog yn cael ei ddefnyddio dylid ei storio'n ddiogel/wedi'i osod ar wal i atal risg o ollyngiadau.
- Yn ddelfrydol dylid mynd â'r cynhwysydd offer miniog i'r pwynt gofal (oni bai bod hyn yn cael ei nodi fel risg) er mwyn sicrhau bod yr offer miniog yn cael ei waredu ar unwaith ar ôl ei ddefnyddio.
- Dylid gwaredu cynwysyddion offer miniog yn ddiogel yn unol â gweithdrefnau Iechyd Cyhoeddus Cymru.

3.8 Gwybodaeth

Mae'r Rheoliadau Iechyd a Diogelwch (Offer Miniog mewn Gofal Iechyd) 2013, Rheoliadau Rheoli Sylweddau Peryglus i Iechyd (2002) a'r Ddeddf Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith (1974) yn ei gwneud yn ofynnol i Iechyd Cyhoeddus Cymru ddarparu gwybodaeth iechyd a diogelwch i staff. Mewn perthynas â'r defnydd o offer miniog, rhaid i'r wybodaeth a ddarperir gwmpasu:

- Y risgiau o anafiadau sy'n ymwneud ag offer miniog meddygol
- Dyletswyddau cyfreithiol perthnasol ar staff
- Arfer da wrth atal anafiadau
- Manteision ac anfanteision brechu

Bydd y wybodaeth hon yn cael ei darparu fel rhan o becynnau hyfforddi ar gyfer staff y mae'n ofynnol iddynt ddefnyddio offer miniog yn eu rolau.

3.9 Gofynion hyfforddi

- Rhoddir hyfforddiant i'r holl staff yn y defnydd o ddyfeisiau offer miniog mwy diogel a ddefnyddir yn eu hardal waith, gan aelodau o'u tîm.
- Dylai hyn gynnwys:
 - Risgiau anafiadau
 - Arfer da wrth atal anafiadau
 - Manteision ac anfanteision brechu
 - Y cymorth sydd ar gael os bydd anaf
 - Y defnydd cywir o offer miniog mwy diogel
 - Defnyddio a gwaredu offer miniog meddygol yn ddiogel
 - [Beth i'w wneud os bydd anaf offer miniog/amlygiad](#)
 - Trefniadau ar gyfer cadw gwyliadwriaeth ar iechyd
- Bydd hyfforddiant yn cael ei bennu ar lefel y risg sydd wedi'i nodi gan yr asesiad risg. Bydd cynlluniau hyfforddi yn cael eu datblygu yn unol â chynlluniau hyfforddi blynyddol/dadansoddiad o anghenion hyfforddi mewn cydweithrediad â Dysgu, Addysg a Datblygu ac yn cael eu monitro drwy'r trefniadau rheoli perfformiad arferol o fewn Iechyd Cyhoeddus Cymru.
- Rhaid i'r holl staff ymgymryd â hyfforddiant Atal a Rheoli Heintiau gorfodol ar y lefel briodol pan fyddant yn cael eu penodi ac ar y cyfnodau gofynnol wrth symud ymlaen gan gynnwys yn benodol diogelwch offer miniog, rhagofalon SICP a'r defnydd diogel o gyfarpar diogelu personol priodol.
- Bydd y rhai sy'n gyfrifol am gynnal asesiadau yn cael hyfforddiant ar sut i gyflawni hyn yn effeithiol.

3.10 Monitro cydymffurfiaeth

Rhaid adrodd am bob achos o anafiadau amlygiad neu ddigwyddiadau a fu bron â digwydd, gan gynnwys anafiadau offer miniog, ar system Adrodd am Ddigwyddiadau Datix Iechyd Cyhoeddus Cymru. Bydd y rhain yn cael eu monitro ar gyfer cydymffurfiaeth yn erbyn y weithdrefn hon, a bydd tueddiadau a phwyntiau dysgu yn cael eu nodi. Bydd canlyniadau'n cael eu

hadrodd i'r Grŵp Rheoli Atal a Rheoli Heintiau sefydliadol a'u huwchgyfeirio drwy eithriad pan fydd risgiau a materion penodol yn cael eu nodi.

Mewn achos o anafiadau ffon nodwydd neu anafiadau offer miniog tebyg, rhaid iddynt gael eu hadrodd hefyd i'r Adran Iechyd Galwedigaethol dan gontract ar gyfer y gwasanaeth.

Bydd cydymffurfiaeth hefyd yn cael ei fesur drwy ddefnyddio arsylwadau ac archwiliadau sicrwydd, i'w dilysu gan y Nyrs Arweiniol ar gyfer IPC.

4 Atodiadau

Atodiad Un – Manylion cyswllt Adrannau Iechyd Galwedigaethol sydd â chytundebau lefel gwasanaeth i ddarparu gwasanaethau iechyd galwedigaethol

Adran Iechyd Cyhoeddus Cymru	Adran Iechyd Galwedigaethol	Cyfeiriad e-bost:	Rhif Ffôn
Holl staff Iechyd Cyhoeddus Cymru nad ydynt yn gweithio mewn labordai, gan gynnwys Staff Sgrinio	Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Ambiwlans Cymru (WAST)	OccupationalHealth.amb@wales.nhs.uk	Ar gyfer anafiadau offer miniog ac amlygiad, defnyddiwch e-bost yn unig.
Labordai:			
Labordy Ysbyty Singleton a Labordy Ysbyty Treforys	Bae Abertawe	sbu.occhealth@wales.nhs.uk	01792 703610
Ysbyty Athrofaol Llandochau a'r Labordy Gwib Ysbyty Athrofaol Cymru a'r Labordy Gwib Labordy Microbioleg Iechyd Cyhoeddus Cymru, Parc Imperial PenGu	Caerdydd a'r Fro	Hysbyswch dros y ffôn	Ysbyty Athrofaol Cymru Allanol: 02921 844411 Ysbyty Athrofaol Cymru Mewnol: Est 44411 Ysbyty Athrofaol Llandochau Est 25432
Ysbyty Gwynedd Bangor	Betsi Cadwaladr	• BCU.OccHealthCentral@wales.nhs.uk; • BCU.OccHealthEast@wales.nhs.uk; • BCU.OccHealthWest@wales.nhs.uk;	03000 853 853 a gofynnwch am gael siarad â'r nyrs ar ddyletswydd ar

Ysbyty Glan Clwyd y Rhyl Wrecsam Ysbyty Glangwili Caerfyrddin, Heol Dolgwili Ysbyty Maelor			safleoedd Dwyrain/Canol/Gorllewin
Labordy Gwib Ysbyty'r Tywysog Siarl. Labordy Gwib Ysbyty Tywysoges Cymru	Cwm Taf Morgannwg	Staff Labordy Gwib Tywysog Siarl - Defnyddiwrch fanylion cyswllt iechyd galwedigaethol Caerdydd a'r Fro (02921 844411), ond defnyddiwrch yr adran damweiniau ac achosion brys agosaf Staff Labordy Gwib Tywysoges Cymru – Defnyddiwrch fanylion cyswllt iechyd galwedigaethol Bae Abertawe, ond defnyddiwrch yr adran damweiniau ac achosion brys agosaf	
Ysbyty Bronglais Aberystwyth	Hywel Dda	occupational.health.hdd@wales.nhs.uk	0300 303 9674

Atodiad Dau – Poster offer miniog (Gellir ei lawrlwytho'n uniongyrchol o [GP Sharps Waste.pdf \(stericycle.co.uk\)](https://www.stericycle.co.uk/GP-Sharps-Waste.pdf))

Sharps Waste

Ensure correct waste segregation:

Yellow Lidded Sharps Unit

For sharps contaminated with medicinal products (NOT cytotoxic or cytostatic).

Orange Lidded Sharps Unit

For sharps not contaminated with medicinal products, for example phlebotomy sharps and blood sample vials.

Purple Lidded Sharps Unit

For cytotoxic and cytostatic sharps, e.g. patients taking chemotherapy drugs.

Do not use sharps units for the disposal of free liquids.

Sharps units should be filled to **maximum** of three quarters full OR to the fill line marked on the container, whichever is reached first.

 Stericycle®
We protect what matters.

© 2023 Stericycle, Inc. All rights reserved.